

EL REFORMISTA

Donatiu de la Redacció

SETMANARI POLÍTIC D'AVISOS I NOVES

Preu de subscripció:
1 pesseta trimestre. — Nombre solt 10 céntims.

Redacció i Administració:
Carrer de Clivillers, 22

Any I

OLOT 25 de Juny de 1914

Nom. 24

POR TIERRAS DE ESPAÑA

LA SIMBÓLICA VISIÓN DE TOLEDO

La visión de Toledo es la visión de España. La visión de Toledo es la visión de su río, el Tajo, abrazando la colina en que se afirma la ciudad; es la visión de sus torres, de sus templos, de sus arcos, de sus monumentos, de los monumentos que sostienen desde el siglo XII una piedra sobre otra piedra, un siglo tras otro siglo, es la visión del Alcázar, allí en lo alto, sobre todo, convertido hoy en la academia de la gloriosa infantería Española.

¿El río Tajo? Por las estrofas de los poetas de nuestro siglo de oro ha pasado cantando su grandeza; por las tierras toledanas, hoy pasa silencioso, estéril, inútil. A una ribera y a otra del río se extienden yermas, desnudas, pedregosas, abandonadas hectáreas y hectáreas de tierra española. En la misma linde del río solo crecen, solitarios, salvajes, unos tristes álamos. Ruinas de fábrica; esqueletos de norias que levantan el lomo de las ruedas quietas en la extensión de los campos desiertos; nombres que conservan aun muchos parajes vecinos a Toledo, nos descubren que ese panorama del Tajo que se abre a nuestros ojos no fué siempre un panorama de miseria. Que en otro tiempo, cuando los árabes seguramente, el agua del río regaba la tierra fertilizándola, enriqueciéndola. Hoy, no. El río Tajo pasa por Toledo, como pasa el Ebro por Aragón como pasa, el Tormes por Salamanca y por Ávila, como pasa el Esla por León, como pasa el Guadalquivir por Cadiz. La visión de estas tierras yermas junto al Tajo es la visión del páramo de Violade, entre Zaragoza y Huesca; del desierto que hay entre la sierra

de Alcubiarre y el río Ebro que comprende más de doscientas mil hectáreas de terreno; es la visión de esos pueblos que se llaman Sta. Cruz de los Pinares o Navalperal de Pinares y en donde apenas queda hoy un solo pino; es la visión de esos despoblados que se extienden en la provincia de Salamanca; es la visión de ese desierto de dos mil doscientos cincuenta kilómetros cuadrados emplazado entre Huelva y Cadiz; es la visión de esas estepas de suelo arcilloso, yesoso o silíceo de Castilla, de Andalucía, de Extremadura. En una palabra. La visión del río Tajo con una copiosa corriente de agua, pasando entre montes desnudos y por comarcas miserables, es la visión del Ebro, del Duero, del Guadiana, de todos los ríos de España.

¿Los templos de Toledo? Aquí está la Catedral. Su grandeza nos decubre el espíritu de los hombres que la construyeron. En esos haces de columnas que se elevan al cielo, más arriba, más allá de los sentidos humanos; en esos arabescos, en esas columnillas y hornacinas y pinturas y relieves del altar mayor; en esas sillas del coro, caladas y labradas con un primor que ya Teófilo Gautier reconoció no conocía semejante en el arte gótico; en esos rosetones, en esas imágenes, en esos sepulcros; en todo lo que es la Catedral que fué; hay un alma religiosa: el alma religiosa que fué durante algunas centurias el alma española: el alma que no es hoy el alma de los españoles. Aquí está la Catedral que data de la época en que el apóstol Santiago era obispo de Toledo, que fué embellecida por San Eugenio, que, destruida por el prefecto Dáciano fué reconstruida por el arzobispo Melancio. Aquí está la histórica, la religiosa Catedral. En un rincón de la escalera que asciende al claustro, dos mona-

guillos riñen y blasfeman. En un ángulo de la sacristía, un sacerdote acodado sobre una mesa espera que los visitantes le entreguen dos pesetas cincuenta céntimos para él depositar en sus manos un billete que les permita ver el Tesoro Mayor, el Uchavo y Ropas, la Sala Capitular y el Coro y Capillas. En el Tesoro Mayor, un sacerdote nos habla del oro que entra en la custodia; de las piedras preciosas que resaltan en los pectorales. En la dependencia de las Ropas, otro sacerdote nos muestra la riqueza del bordado de las casullas. En el Coro, otro sacerdote nos descubre los repujados valiosísimos de un facistol, las columnas de jaspe y las figuras de alabastro, obra de Felipe de Borgoña y de Berruguete. En la sala Capitular, otro sacerdote nos indica piadosamente que alcemos los ojos para ver el artesonado. Ni un solo sacerdote invoca la fe. Cien personas ambulan por las naves, curiosas solamente de las bellezas que guarda el templo. No van a orar los sacerdotes de la Catedral, los canónigos de la Catedral; van a conservar el ornamento del templo, a vivir una vida sin fé. No van a orar los visitantes que llegan a la Catedral: van a ver, a estudiar. No es la religión la que les abre las puertas del templo: es el Arte. Como la Catedral es Santo Tomás, donde se vá no para rezar, sino para admirar el *Entierro del Conde de Orgaz*. Como Santo Tomás es la Iglesia de Cristo de la luz, donde se va, no para prosternarse ante las imágenes sagradas sino para llevar el alma a los días aquellos en que los infieles levantaron las paredes del templo para que fueran, no una Iglesia católica sino una mezquita árabe. Estos sacerdotes que fuman en la sacristía que duermen en los sillones del coro; estos monaguillos que riñen y blasfeman; estos hombres, estas mujeres que permanecen unas horas frente



a unos lienzos o a una hornacina o a un capitel ¿no son figuras que se descubren, que se ven diariamente en todas las pequeñas iglesias, en todas las monumentales catedrales de España? Y estas figuras, ¿no nos enseñan cual es el espíritu religioso de los Españoles?

¿Los monumentos? Aquí están. Toledo vive de ellos. Toledo vive de la riqueza que guardan ellos. Toledo vive de los recuerdos que evocan ellos. Toledo vive de la historia que hay en la piedra de cada uno de estos monumentos. Aquí están el Puente de Alcántara, La Puerta del Sol; allá, cerca del Puente de San Martín, a la orilla del Tajo, está San Juan de los Reyes. Repartidas por Toledo, despertando a cada momento una emoción, están las iglesias y las sinagogas, las posadas y las calles que suscitan cien recuerdos que reavivan cien destellos de la raza. Allí están, en un rincón soledoso, frente al campo yermo, frente a unos terrenos desnudos, albarizos, la casa del Greco y el Museo del Greco. Aquí está, en fin, todo el Toledo viejo que es todo el Toledo que vive, que nutre, que enriquece al Toledo nuevo, moderno. ¿Cuántas millares de personas no habrán venido de todos los rincones para ver esas torres, para pasar por bajo de estos arcos, para yantar en estas posadas, para entrar en estas iglesias y en estas mezquitas? Todo lo que es el Toledo de hoy lo debe a lo que fué el Toledo de ayer. Por lo que fué el Toledo de ayer vive el Toledo de hoy. Lo pasado es lo grande, lo eterno, ¿no es también este aspecto de Toledo, el aspecto de España? Son nombres que vivieron en otras centurias; son paredes que llevan la patina de los siglos; son hechos que vienen ya clavados en la Historia, los que han de evocarse, cuando quiere evocarse la grandeza de España. El alma de Toledo está en lo pasado, en lo que fué. ¿No está también en lo que fué el alma de España?

Arriba, en lo más alto de Toledo, sobre todo Toledo, está el Alcázar. En el Alcázar se halla establecida la Academia de Infantería. Estudian ahora en la Academia más de mil alumnos. Se preparan para ingresar en este curso tres o cuatro mil mozos españoles. De todos los lugares de España vienen a Toledo, pasasando por esas tierras yermas, por esas calles empinadas, por esos puentes que nos hablan de siglos y siglos, centenares de jóvenes que aspiran a defender a esta pobre patria, a esta desangrada patria, con

las armas en la mano. El Alcázar está arriba para recibirlos. La vieja ciudad imperial será su residencia. Y lo es. Porque si de Toledo no pudiera decirse que es tierra de riquezas artísticas habría de decirse que es tierra de soldados. Por todas las calles de la ciudad, por todos los paseos de la ciudad, por todas las tiendas de la ciudad, por todas las fondas de la ciudad, por todos los rincones de ella, se ve el pantalón rojo del cadete de infantería. La nota roja del pantalón resalta en el escenario de estos campos desolados y de estos muros, pardos como el sayal de un monje de Zurbarán.

Esta es la visión de Toledo. Un río que se pierde para todos y para todo. Unas tierras nuestras, españolas, que no sirven a nadie ni para nada. Unos templos religiosos que se abren más a los ojos que ansian la belleza que a los corazones piadosos que creen. Unos monumentos viejos que viven más intensamente que las generaciones jóvenes que se nutren de la gloria y de la plata que estos monumentos producen. Unos cadetes de infantería, con su espada al cinto, que son dueños de la ciudad y dueños del Alcázar que está arriba de todo, por encima de la ciudad... Esta es la visión real de Toledo, que llega a los ojos de nuestro espíritu como una visión simbólica de toda España.

MARCELINO DOMINGO



L'Orfeo Català

El viatge de l'«Orfeo Català» a París i Londres, ha sigut triomfant. El seu art, l'exquisit art de la célebre entitat coral, ha sigut aplaudit en les dos grans capitals europees. La victòria obtinguda ha sigut esplendent.

Tots els periòdics sens distinció regoneixen unanimitat que l'«Orfeo Català», es una massa coral de grandíssims mèrits. Les alabances prodigades al seu director Sr. Millet, l'incomparable Millet, i a tots els orfeonistes ens omplen de goig, car la victòria de l'Orfeo es la nostre, es la de Catalunya, es la de Espanya.

Vegis lo que diu l'il·lustre escriptor Henry Collet en «Comedia»; «Un dels episodis significatius del congrés de la societat Internacional de música es la audició de l'«Orfeo Català».

Molts veuràn solament en aqueixa massa coral un conjunt semblant a la associació dirigida per Menyberg, o també a la capella nacional russa. I no obstant l'«Orfeo Català» es quelcom millor que una perfecta cofradia de cantors, els aplausos d'un Strauss, d'un Saint-Saens, d'un de Indy, d'un Fauré, alenten als maravillosos artistes; pero nostre públic distingirà l'ànima

d'un poble, l'ale potent i suau, ardent i apacible d'aqueixa veu colectiva.

Com Hans Sachs en «Els Mestres cantors» de Wagner, afirma que a despit de les catàstrofes, polítiques i dels trastorns de territoris subsistirà sempre la ferma unitat de l'art alemany, lo mateix la petita i noble Catalunya reivindica pel seu Orfeo els drets a la vida autònoma que li nega la apatia d'Espanya.

I es el ferm accent d'una convicció popular que anem a sentir. Es la vinent esperança d'un país jove i ambiciós, es la fé en el pervindre d'aurat com les platges del Mediterrani, es el sentiment de una forsa i de una riquesa adquirida que doneu a n'aqueixes veus tembloroses o la bellesa mascle, dels cants de conquesta. Aixís com la morisca «Algayara» l'himne a la «Senyera» estallarà, net i clar, frustat i viu, espasa curta i aguda, estandart mòvil i alegre, i en nostre París, cansat, excèptic i burlon, no hi haurà un sonriurer per aqueix ardor que crema, davant el mitg-dia invasor, sino una greu emoció, un religiós silenci i l'entusiasme dels gran dies.

Perque'ls nostres germans de Catalunya, tenen la força persuasiva d'un art superior, d'un sentit musical, únic, d'una tècnica musical sens igual avui dia. El minut suprem en que el petit poble de Moseberg, s'exalta al final dels «Mestres Cantors» evocant el «Sant regne de l'art» se perllonga aquí i's converteix en la normal mesura de la passió catalana. Nostres cantors de Barcelona, en son artistes professionals sin artesans comerciants industrials modistes i nens, que, lluny de veurers remunerats pels seus pacients esforços aportan el seu obol a la obra comú i reservan tots els seus descans i a voltes hores robades al son, cantant al seu somni, al seu senzill cult de la divina música.

I en els himnes que estudien amb consciència de neòfits, respirin encara totes les fragàncies de la seva Catalunya perfumada, veient el mar relluent o bé se troven en el temple de llurs creencies tradicionals. Les cançons populars, els poemes descriptius i les músiques religioses tenen en ells els intèrpretes més expressius.

No obstant aqueix caràcter pintoresc al que son particularment sensibles no exclueix l'interès per a els estudis d'art internacional. Aqueixos traductors inolvidables del pensament català, son també fervents de l'art pur, el que podríem anadir a les opsisions autoritzades d'un Strauss, d'un Saint-Saens, d'un Fauré d'un d'Indy? Tots estàn d'acord en dir que cap conjunt coral interpreta millor les obres formals. Basta recórrer al llibre d'or de l'orfeo per assegurar-se de la autenticitat d'il·lustres veredictes. Els autografs de mestres incontestables, testimonien lo suficient execucions admirables que els *coros* han fet de les sinfonies modernes. I com un Schovetzer pot afirmar que Bach, no ha tingut millors intèrpretes, lo mateix un Baidler declara insuperable el *Parsifal*. I's podria permetre a un especialista de «coses de España» anadir a n'aquest proposit que Victoria reviu; plora en el temple de l'Orfeo, com també Pedrell se revela en forma que nosaltres ignorem.

Se pot comparar justament a l'Orfeo a n'aqueixes nobles i magnifiques capelles d'abans, quina vida armoniosa era la de les Corts, i que cantaven el príncep, amb els elogis del seu poble, els himnes dels seus cortesans i els somnis dels seus poetes. Per aixó, l'Orfeo se separa netament de les companyies més honogenques que no tenen altre cura que atraure al públic. Aqueixa munió de senzills catalans porta en sí els principis de la fé, d'esperança, i de devoció que admirem tots en

histories de falange meridional. En aquest moment, quan l'obsessió virtuosa corrompeix fins els millors elements que conserven les tradicions de l'art august, es bó, es sà, es reconfortador dirigir nostres mirades a la bandera radiant dels lliures catalans, portada en alt, en l'aire pur de les muntanyes que corona, graciosa, la cabellera dels boscos de pins extenguent el seu abellutat fins a l'or resplendent de les platges aont trenca la rialla de les ones eternes. »



Setmanals

L'abrils de Vergara.

Rumos públics diuen que dissapte passat i en un hermós paisatge dels encontorns de nostre ciutat, els flamants regidors del nostre Exm. Ajuntament, *zanjaron todas sus diferencias*, adoptant com a medi, un suculent sopar.

En ell va tractar-se de tot—segons s'ens ha dit—de tot menys d'administració, i aixó no res de particular, car amb l'estómac buit en un principi, ple a vessar després, s'imposaba una esplèndida digestió, i aquesta s'hauria aigualit tractant coses tan àrides i abstractes com son les de l'administració dels bens comunals.

Deu vulga, que ara que han fet obra positiva per llurs estòmacs, pensin una miqueta—ja veuen que demauem poc—tant sols una miqueta en defensar tal i com se mereixen els interessos de la ciutat d'Olot.

Aquest istiu se presenta amb una super-abundancia de festes que farán perdre el mal humor al més ensopit dels habitants d'Olot.

Foot-ball, tennis, concurs hípic, curses de bicicletes, de toros, teatre-cine etc. etc. dividint-se les festes en tres períodes: un des de 25 Juliol a 15 Agost; l'altre des de 15 Agost a 7 Septembre i l'últim durant les festes del Tura.

Cada dia, cada hora una diversió, ¡Si aixó es guerra ni mai hi hagi pau!



Noves

La Junta Directiva de la Lliga Regionalista d'Olot i sa comarca ens prega que fem públic que la Diada Regionalista, anunciada per el dia 28 del corrent, s'ha aplassat, fixan en principi per a celebrar-la el dia de Sant Jaume, per no haver-hi avans dues festes consecutives, com en la data per a la qual s'havia projectat.

Motiven aquest aplassament el desitj de que puguin concorrer a dit acte algunes personalitats que no podrien assistir-hi per haver acompanyat l'Orfeó Catalá en la seva excursió artística, y la falta material de temps, per ultimar alguns detalls

d'organissació, tola vegada que l'entusiasme que ha despertat l'anunci de la Diada Regionalista fa preveure que revestirà molta més importancia de lo que en un principi s'havia cregut.

Avans d'ahir fou viaticat nostre benivolgut amic el conegut metje cirujá D. Joan Danés Colldecarrera, pare dels nostres estimats amics els distingits metje i apotecari D. Joaquim i D. Enric.

No cal dir quan de veres desitjem el prompte i total restabliment del malalt.

Dissapte passat en els salons de l'Ajuntament tingué lloc una reunió de comerciants d'aquesta ciutat, al objecte de constituir una entitat defensora dels interesos de la classe.

Previa lectura del Reglament que fou aprovat després de lleugeres modificacions, va procedir-se al nomenament dels senyors que han de formar la Junta Directiva, resultant elegits els següents: Don Esteve Coma i Coma, D. Baldiri Descals Aubert, D. Miquel Corcellas, D. Joaquim Vila, D. Carles Cardelús, D. Joan Aumellé, D. Tomàs Puig, D. Albert Gratacós, D. Bartomeo Castanyer.

Cridà molt l'atenció l'empenyo gran que hi havia per a treurer triomfant una determinada candidatura, al objecte d'evitar que determinades persones que s'han distingit pels seus treballs en pro de la constitució de la entitat, formessin part de la esmentada Junta Directiva.

Es precis prescindir de petites passions i tonteries, car lo contrari no servirà mes que per inutilitzar la missió noble que la entitat que acaba de constituir-se ha de omplenar en aquesta ciutat.

Diumenge i dilluns pròxim actuarà en el Teatre Principal la companyia dramática que dirigeix l'eminent actor D. Enric Borrás, posant en escena «Terra Baixa» i «La mort civil», quines obres interpreta magistralment l'ilustre actor.

No duptem que 'l teatre, com els dies de gran solemnitat, serà ple a bessar.

També en els mateixos dies en el camp del «Olot Deportivo». El primer *team* d'aquesta societat jugará dos partits de *foot-fall* amb el *team* del «Sporting Club de Barcelona».

Ens diuen de S. Quirse de Basora

Han resultat molt concorreguts els festeigs celebrats en aquesta vila durant els dies 15, 16, 17 i 18 del corrent, amb motiu de la festa major.

En les sardanes executades a la tarde del dia 16 a la Plassa Major, va estrenarse la tan inspirada «Sanquirsenca», sardana original de nostre compatriel musicograf y mestre compositor. En J. B. Espadaler, qui va dedicar-la al seu poble, havent sigut admirablement executada per la tan acreditada Orquestra-cobla «La Selvatana» de Cassà de la Selva.

Va esser aquest acte, un dels més brillants de la festa, per els unànims aplausos que va tenir el compositor, siguent aclamat amb gran entusiasme per aquell nombrós public.

Felicitem amb tot el cor al compatriel Sr. Espadaler com també a la Cobla «La Selvatana per la tan insuperable interpretació de la «Sanquirsenca».

El dia 28 a les tres de la tarde tindrà lloc una *becerrada* en la que els coneguts aficionats Pelao i Paquiro, donarán fi—si poden—a tres vaques.

Ha sigut ascendit i traslladat a Màlaga, el Jutge de 1.^a instancia que fou d'aquesta ciutat D. Lluis M.^a de Mesa.

Al felicitar-lo pel seu ascens lamentém, la marxa de tan recte funcionari, car demostrà en ocasió solemne, que prescindia de quan d'administració i justícia se tractava.

Per a substituir-lo ha sigut designat D. Luis Alvarez Neina.

Hem rebut del Sr. Jutge de 1.^a Instancia d'aquest partit lo següent:

«Olotenses:

Al dejar este pintoresco y hermoso rincón de la noble e hidalga tierra catalana, con el que la naturaleza se mostró tan pródiga exornándola con sus más espléndidas y brillantes galas, y a lo que con verdadero sentimiento me obligan los consiguientes progresos de mi carrera, en la imposibilidad, como fuera mi deseo, de hacerlo individualmente de todos y cada uno de sus cultisimos y hospitalarios moradores, os envío desde las columnas de esta ilustrada publicación, tan galantemente cedidas a tal objeto por su digno Director, la más cariñosa, pero no definitiva despedida, ya que prometo visitaros en cuantas ocasiones se me presentasen, debiendo hacer constar, en merecido homenaje a vuestras excepcionales cualidades, que me siento orgulloso de haber convivido durante todo este tiempo entre vosotros, de quienes conservaré los mejores recuerdos de mi vida judicial y ciudadana, no tan solo por las distinciones y consideración personal con que me habeis honrado (al igual que a mi familia) sino principalmente por haberme cabido la fortuna de desempeñar las augustas funciones de la administración de justicia, si con escasa competencia, con sobra de recta intención y buen deseo, en un partido que como el de Olot ha dado tan relevantes y constantes pruebas de su amor a tan venerada institución, base y sosten del orden social, y de respeto a la Ley, como al modesto funcionario encargado de aplicarla, en bien contados casos, durante el tiempo no corto en que tan grande honor me cupo, conducta en la que, a no dudar, por ser lógica secuela de vuestra arraigada moralidad y profundas convicciones, habreis de persistir.

Os estrecha la mano vuestro reconocido amigo y servidor.—Luis M.^a de Mesa.

Des de 'l dia 13 al 19 del corrent, aquesta Sucursal de la «Caja de Pensiones para la Vejez y de Ahorros» ha obert 5 llivretes noves, ha rebut per imposicions 6978 pessetes, i n'ha pagat 4763 per reintegres d'estalvi i plassos mensuals de pensió.

Durant la present setmana actúa de Vocal de torn D. Joaquim Casabó i Puigdelbellacasa.



Des de Sant Joan de las Abadesas

DESCRIPCIÓ DEL MARAVELLÓS APARELL

Vaja, no crec trobar ningú que tingui l'atreviment de negar que nostres *Bufons* Blanch *Romansones* son dos joies de *inapreciable* valor ja que ses facultats mentals estan dotades de un pou de *ciencia* i de una falera gran, (incomparablement gran) de portar a son lloc respectiu de *sanajament*, *avens resorgiment* i *progrés* a nostre estimada vila, pro d'una manera *espatarrant* el *progrés*. Tots els meus llegidors, si que reconec sortirien ben *instruits*. ¡A figurint-se! que fins se han atrevit a volguer donar-los explicacions de un invent asombrós que tan ha remogut la part científica siguent-ne qualificat per la mateixa per un dels mes grans invens com es la telegrafia sense fils. No obstant, per ells es cosa sencilla i de facil explicació, ja que volen explicar els resultats d'un aparell instalat en la parroquial Iglesia de Surroca segons ells diuen. I han assegurat, en el qual vol anomenar la «Telegrafia sense fils», pro el preclar patrici que sacrifica la joventud en ares de la prosperitat i progrés d'aquesta vila, inventor del senciònal aparato com diuen nostres *Bufons*, encara no li ha donat nom, pro sabem de cert, puix ens han assegurat (Blanch i *Romansones*) que es un aparato marvellós, per el qual podem saber la vida íntegra, en política de acció social, de les persones que el monopolisadó vulga fer-nos coneixer de una manera perfecta, i sobre tot si aquestes se dediquen a la *Bufonaria* com el Blanch i *Romansones*.

Antes d'explicar les proves realitzades que donaren excelents resultats i aixís ho asseguren el Blanch i *Romansones* es mon agrado fer-ne sapiguer a mos estimats llegidors del modo que més clar me sigue possible una idea de com està compost l'aparato tan sublim i de afectes sorprendents, crec per fer més simplificada l'explicació fer-la amb tres parts.

1.^a Dit aparato està compost d'un *bombo* en el qual està colocada una bateria de pilas sistema «*Ermità*» aont si acumula la electricitat atmosférica, cantitat suficient per poguer funcionar continuament, si aixís ho demanen les circumstancies. Per medi d'una palanca interruptora que posa en contacte una *Pata-galana* la que dona cops al BOMBO. Qual BOMBO transmeteix a un discu Blanch, sistema *Bufó* i repercuteix a un micrófono *Romansones* que està col·locat sobre una punta d'un quadrante matemàtic, en el qual se troba una agulla inventada que ossilla entre les lletres d'un abecedari que per medi d'un interruptor sistema *Picón* se posen amb contacte les lletres que formen el nom de la persona que desitja

saber-se tots els detalls de la seva vida política, social, administrativa, pública i privada, instentaneament un'altre agulla i inventada que amb estudiada manipulació sab dirigir l' *Ermità de Santa Bàrbara* a la estació receptora que te el gust de dirigir, la qual aprecia hasta els més insignificats detalls.

2.^a Primerament se col·locà altre aparell reseptor aont reté les vibracions de la acumulació de l'aparell transmissor que està compost de corresponentes boles i uns platillos sistema *Pata-galana*, per deixar l'instrument òptic i acuàtic a l'últim grau de perfecció sens que deixi una sola lletra intel·ligible.

3.^a Queda a voluntat de l'inventor poguer col·locar l'aparato reseptor a qualsevol part, ja que cada individu de la societat es un factor, aont amb tota presició repercuteix els més clars signes de vida privada, pública i particular, per poguer-los divulgar a la manera que cregui convenient i ferne sabedors a les persones que tenen de tractar amb les mateixes, aixís doncs ha volgut comensar els estudis amb en Blanch i *Romansones* i no dubto que'l resultat de l'aparell els ha sigut satisfactori perque ells han assegurat que les proves han donat un excelent resultat. No poden ser més satisfactoris i trasmesos amb més clarificació, puix que la primera prova fou posar una estació reseptora, amb la estació transmissora (colocada a Santa Bàrbara i monopolitzada per son «*Ermità*») la reseptora colocada amb una torra a l'altre part del pont de aquesta vila, demanant-li: ¿Sabries dirme que son aquells dos *conspicuos íntimos defensores* dels *avensos* de ma estimada vila, incansables *redentors* del obrer, el Blanch i *Romansones*?

I amb tota precisió i claretat fou retornada la pregunta en l'aparato trasmisor contestant amb claretat en la estació reseptora lo següent:

EN BLANCH I ROMANSONES

SON VALENTS POQUES VERGONYES

¡Senyors meus! . . . L'aparato no pot pas dir-ho mes clar, aixís doncs, no puc menys de donar la mes coral enhorabona a n'en Blanch i *Romansones* que es prengueren la molestia de divulgar-lo i certificar els excelents resultats, com no puc menys de felicitar als principals de dits senyors, Sr. Climent Tarré i Sr. Cabot, ja que poden ben agloriar-se de tenir unes *eminencies* a sos respectius puestos de representació o atministració, que de segur no tindran de queixar-se de la seva claríssima inteligencia.

He volgut fer coneixer amb tots els detalls, el resultat magnific que ha donat aquest invent marvellós, perquè vaig veurer que, ells se concretaven que era d'excelents resultats sens donar cap mes explicació, (encara que no trobo tampoc tan estrany,) per que el mes apropiat a explicar ho i acreditar la per-

fecció del aparato, per atquirir mes parroquia, deu ser el encarregat, o siga l'Ermità.

Are ja està del tot perfeccionat, i funciona continuament, explicant fins els pensaments de la persona que 's dirigeix la broca adevinadora, i acabem de rebre a l'aparato reseptor la següent noticia: «Ja hi ha una comissió encarregada de fer la subscripció, (com asseguren nostres *Bufons*,) per construir aquell monument tan artístic com deurà resultar, fen tots els adornos amb trossos de terrissa i porcelana de cân Mas de Vich (si es que en troben,) o del contrari se procura fer-li (si es que poden) amb siment de la fàbrica del Sr. Cabot.» Entre moltes altres comunicacions que s'han rebut en els aparatos reseptors, ni ha un que 'ns parla de una barraca, no aquella que semblava surtis aquell regidor, si no una que era allà mes amunt de les «Casasses». Res son els efectes de ser *curt de vista*.

Ja ho veuen Srs. *Bufons*. . . Vostés tenien una tinta per treurer taques (com deien vostés) i que la veritat, els dona uns resultats molt péssims, doncs segons asseguren vostés, «l'Ermità» disposa de un aparell que els farà una miqueta l'atreveta. ¡I pro! . . . ¡Ja 'n tornarem a parlar un altre dia!

¡No 'n passin ansia! . . ¡fa poc que ha comensat a funcionar! i si massa l'acumulació s'exita, no duptin que el *bombo* i els *platillos* faràn son degut paper.

Per ordre de l'inventor queda terminantment prohibit fer ús de l'aparato sens causa justificada.

¿I doncs Blach i *Romansones*?

¡Quin lio vos-eu buscat! . . .

Remenar eix aparato. . .

¿No ho saveu que està privat?

L'acomulació es molt grossa .

I de un voltatge elevat,

Equivoqueu la maneta.

I ja heu fet un disvarat.

Volieu saver dels altres

Coses que s'en diu «secret»

Per vosaltres divulgar-les.

¿No ho saveu que està mal fet?

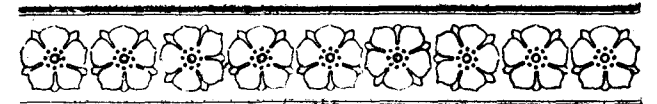
L'agulla seguint sa cu sa

A la cara vos ha dit

¡Sou uns poques vergonyes! . . .

Dona volta hi ha finit.

L'Ermità de Santa Bàrbara.



Imp, de P. Aubert, Clivillers, 22.—Olot.